

SIIRTOLAISUUS MIGRATION

2 - 1975

SISÄLLYS

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTISÄÄTIÖN - STIFTELSEN FÖR MIGRATIONSINSTITUTET TOIMINTAKERTOMUS VUODELLE 1974	1
Saara St. Martin: TIEDUSTELU KAWERAUN JA TOKOROAN (UUSI SEELANTI) SUOMALAISTEN SIIRTOLAISTEN VIIH- TYMISESTÄ	5
Altti Majava: TYÖVOIMAMINISTERIÖN SIIRTOLAISUUSTUTKI- MUKSET	13
Maija Salonen: KIRKON SUOMENKIELISESTÄ TYÖSTÄ RUOTSISSA	18
RUOTSIN SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI (EMIGRANT- INSTITUTET) - KOKO KANSAN LAITOS	22
KIRJALLISUUTTA	24
TIEDOTUKSIA	
I NAAS:n JÄRJESTÄMÄ KONFERENSSI OSLOSSA	28
II JYVÄSKYLÄN KESÄ: ULKOSUOMALAISUUS- KONGRESSIN OHJELMA	29
III MUUTTOLIIKESYMPOSIUM	31
SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN JULKAISUT	

SIIRTOLAISUUS - MIGRATION

Aikakauskirja
Tidskrift
Periodical

Olavi Koivukangas
vast.toim.
ansv.red.
editor

Tilaushinta 10 mk/v., tai 15 Rkr,
irtonumero 3 mk.
Tilauksen voi suorittaa maksamal-
la 10 mk Postisiirtotilille TU 495 90 - 3.

Siirtolaisuus - Migration on vähintään neljä kertaa vuodessa ilmestyvä väestön muuttoliikkeisiin, maan sisäiseen ja ulkomaille tapahtuvaan, keskittyvä aikakauskirja. Se tarjoaa siirtolaistutkijoille ym. henkilöille, jotka ovat tavalla tai toisella tekemisissä muuttoliikkeiden kanssa, mahdollisuuden julkaista artikkeleita ja muuta informaatiota. Laajempia tutkimuksia varten Siirtolaisuusinstituutilla on eri kielisiä julkaisusarjoja.

Henkilöitä, jotka ovat kiinnostuneita julkaisemaan artikkeleita tässä julkaisussa tai järjestöjä, joilla on siirtolaisuutta koskevaa tiedottamista, pyydetään ottamaan yhteyttä instituutin toimistoon.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
MIGRATIONSINSTITUTET
Turun yliopisto
20500 Turku 50
puh. 921 - 17536

Henkilökunta: Ph.D. Olavi Koivukangas, johtaja
HuK Maija-Liisa Kalhama, toimistos sihteeri
HuK Kaija Turpeinen
VTM Simo Toivonen
Rva Mary Smolensky

Valtuuskunnan pj. professori Jorma Pohjanpalo
Hallituksen pj. professori Vilho Niitemaa

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTISÄÄTIÖN - STIFTELSEN FÖR MIGRATIONSINSTITUTET
TOIMINTAKERTOMUS VUODELLE 1974
(Varsinainen toiminta-aika 1.8. - 31.12.1974)

1. Säätiön perustaminen ja tarkoitusperät

Siirtolaisuusinstituutti perustettiin Turussa 15.3.1974 ja se aloitti toimintansa 1.8. 1974. Instituuttia ylläpitävään säätiöön kuuluvat maamme kaikki yliopistot, Suomi-Seura, Väestöliitto ja suuri joukko muita siirtolaisuudesta kiinnostuneita yhteisöjä sekä valtiovalan edustajina opetus-, ulkoasiain- ja työvoimaministeriö. (Liite 1)

Siirtolaisuusinstituutin tarkoituksena on edistää siirtolaisuuteen ja maan sisäiseen muuttoliikkeeseen kohdistuvaa tutkimustoimintaa, erityisenä tehtävänä tarkoituksenmukaisen työnjaon edistäminen tutkimuslaitosten ja muiden alan yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden välillä. Toiseksi instituutin tehtävänä on julkaista siirtolaistutkimuksia sekä informoida siirtolaisuudesta ja sen tutkimuksesta korkeakouluja ja tutkimuslaitoksia, valtiovaltaa ja muita siirtolaisuudesta kiinnostuneita yhteisöjä. Kolmantena instituutin tärkeänä toiminta-alueena on siirtolaisuuteen ja sen tutkimiseen liittyvän yhteistyön kehittämisen muissa maissa toimivien vastaavien laitosten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa.

2. Hallinto ja toimisto

Siirtolaisuusinstituuttisäätiön va. valtuuskunnan ja hallituksen kokoonpano v. 1974 ilmenee oheisesta liitteestä 1. Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi prof. Jorma Pohjanpalo, ja se kokoontui toimikautena kaksi kertaa. Valtuuskunnan syyskokouksen yhteydessä prof. Lars Huldén piti esitelmän aiheesta "amerikansuomalaisten kielentutkimus".

Va. hallituksen kokoonpano ilmenee liitteestä 1. Hallituksen puheenjohtajana toimi prof. Vilho Niitemaa ja se kokoontui toimikautena neljä kertaa.

Instituutin henkilökuntaan kuuluivat tohtori Olavi Koivukangas johtajana, Huk Maija-Liisa Kalhama toimistosihteerinä ja Huk Kaija Turpeinen 23.9.1974 lähtien toimistopulaisena.

Instituutille varattiin toimitilat Turun yliopistossa siten, että yleisen historian lai-

toksen yhteydestä erotettiin kaksi toimistohuonetta kesän 1974 aikana. Toimiston perustamiseen liittyvät valmistelut suoritettiin loppuun elokuussa 1974 sekä hankittiin toimistokoneita ym. toimistotarvikkeita mm. painattamalla instituutille omat kirjoituspaperit ja kirjekuoret. Viralliset, lähinnä tiedotusvälineille tarkoitetut, avajaiset voitiin pitää 20.8. 1974.

3. Varsinainen toiminta

a) Tutkimuksen edellytysten parantaminen

Liikkeellelähtö tapahtui tehtäväkentän kartoituksella siten, että pyrittiin selvittämään siirtolaisuuteen kohdistuva tutkimus- ym. toiminta lähettämällä oheinen perustiedustelu (Liite 2) yhteisöille ja yksityisille henkilöille, joiden arveltiin olevan tekemisissä siirtolaisuuden ja erityisesti sen tutkimuksen kanssa. Tämän, lähinnä koordinoitua varten suoritettua, tiedustelun tarkoituksena oli peruskartoituksen ohella kerätä aineistoa myöhemmin toimitettavaa siirtolaisuustutkimusbibliografiaa varten.

Jo alustava toiminta-alueen tuntemus antoi instituutille mahdollisuuden konsultoida henkilöitä, jotka aikoivat tehdä esim. laudatur-työn tai lisenssiaattitutkimuksen siirtolaisuuteen liittyvästä aiheesta.

Siirtolaisuusilmion kehityksen seuraamiseksi instituutti on koonnut siirtolaisuutta käsittelevää käsikirjastoa. Siirtolaisuutta käsitteleviä lehtikirjoituksia on kerätty yhteistyössä Väestöliiton kanssa.

b) Julkaisu- ja tiedotustoiminta

Siirtolaisuusinstituutti julkaisee kolmea kirjasarjaa siten, että A-sarja ilmestyy suomeksi, B-sarja ruotsiksi ja C-sarja englanniksi.

Vuoden 1974 aikana ilmestyi kaksi tutkimusta:

1) Migration Studies C 1:

Reino Kero, Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil War and the First World War, Vammala 1974, ss. 260.

2) Migration Studies C 2:

Olavi Koivukangas, Scandinavian Immigration and Settlement in Australia before

World War II, Kokkola 1974, ss. 333.

Näitä väitöskirjoina esitettyjä julkaisuja on käytetty erityisesti kansainvälisten vaihtosuhteiden luomiseen.

Suppeampia tutkimuksia ja yleistä tiedotustoimintaa varten aloitettiin Siirtolaisuus - Migration -nimisen aikakauskirjan julkaiseminen. Ensimmäinen 32 sivuinen numero ilmestyi syksyllä 1974. Tarkoitus on, että aikakauskirja ilmestyisi säännöllisesti neljä kertaa vuodessa.

Muu instituutin suorittama tiedotustoiminta on liittynyt toimiston normaaliin työhön vastattaessa erilaisiin tiedusteluihin tai julkisen sanan edustajien suorittamiin haastatteluihin. Runsaasti on jouduttu lähettämään siirtolaisuutta käsittelevää aineistoa sekä kotimaahan että ulkomaille.

c) Kansainvälinen toiminta

Instituutti on määrätietoisesti pyrkinyt luomaan yhteyksiä eri puolilla maailmaa sijaitseviin siirtolaisuustutkimuskeskuksiin ja yksityisiin tutkijoihin.

Instituutin johtaja osallistui Tukholmassa 27. - 29.5.1974 järjestettyyn seminaariin, jonka oli järjestänyt Ruotsin työvoimaministeriö ja joka käsitteli siirtolaisuuden pitkän tähtäyksen vaikutuksia. Sen sijaan marraskuussa 1974 Yhdysvaltoihin ja Kanadaan suunniteltu opintomatka jouduttiin siirtämään tammikuuhun 1975.

Suomen osallistumisesta Yhdysvaltain 200-vuotisjuhliin v. 1976 valmistelevan toimikunnan työskentelyyn on instituutti osallistunut alusta lähtien. Opetusministeriö asetti 20.11.1974 asiaa valmistelevan erityisen toimikunnan, joka otti nimekseen USA - Bicentennial - Suomen toimikunta. Siirtolaisuusinstituuttia edustaa tässä toimikunnassa prof. Vilho Niitemaa, varamiehenään Olavi Koivukangas. Siirtolaisuusinstituutin tehtävänä on toimittaa juhla kirja suomalaisten osallistumisesta Yhdysvaltain rakentamiseen sekä toimittaa lisäksi siirtolaisuutta USA:han käsittelevä valokuvanäyttely.

Jyväskylän Kesän Ulkосуomalaisuuskongressia (27.-28.6.1975) valmistelevaan toimikuntaan on kuulunut Olavi Koivukangas. Tarkoitus on, että instituutti valmistelee tähän tilaisuuteen siirtolaisuutta käsittelevän tietopakettin.

4. Muu toiminta

Siirtolaisuusinstituutti on maassamme ainoa siirtolaisuuteen keskittyvä laitos, joten sen puoleen on käännytty mitä erilaisimmissa siirtolaisuuteen liittyvissä asioissa.

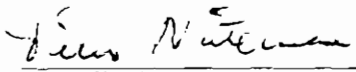
Esimerkiksi mainittakoon toisaalta tiedustelut, jotka koskivat ulkomailla olevia sukulaisia, ja toisaalta siirtolaisten jälkeläisten tiedustelut, jotka koskivat Suomessa olevia sukulaisia. Jälkimmäisistä tapauksista selvitettiin kokeilumielessä muutamia, mutta työn liittyessä läheisesti sukututkimukseen ja ollen lisäksi suuritöistä, on jatkossa päätetty suunnata nämä tiedustelut varsinaista sukututkimusta harjoittaville yhteisöille.

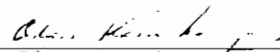
5. Loppukatsaus

Siirtolaisuusinstituutin 5 ensimmäistä toimintakuukautta ovat olleet lähinnä kokeilua ja toimintalinjojen etsimistä. Instituutin perustamista on tervehditty tyydytyksellä ja useassa yhteydessä on lausuttu ajatus, että tällainen laitos olisi pitänyt saada aikaan jo kauan sitten. Erityisen tärkeänä on koettu julkaisutoiminta, ja v. 1975 aikana on tarkoitus julkaista useitakin kirjoja. Muita alueita, joihin lähiaikoina on kiinnitettävä erityistä huomiota, ovat maan sisäinen muuttoliike ja siirtolaimuseon perustaminen.

Siirtolaisuusinstituutti esittää vilpittömän kiitoksen perustamiseen ja toimintaan osallistuneille yhteisöille ja yksityisille henkilöille.

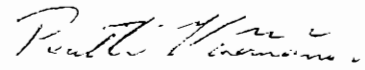
Turussa helmikuun 27 päivänä 1975

 Vilho Niitemaa
 hallituksen puheenjohtaja

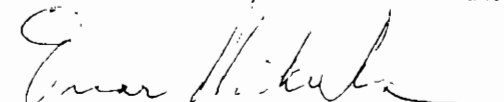

 Olavi Koivukangas
 instituutin johtaja

 Lars Huldén

 Tauri Aaltio

 Pentti Väänänen

 Lauri Lehtonen

 Oskar Nikula

Maa- ja metsätaloust. maist. Saara St. Martin^{x)}, Uusi Seelanti

TIEDUSTELU KAWERAUN JA TOKOROAN (UUSI SEELANTI) SUOMALAISTEN SIIRTOLAISTEN VIIHTYMISESTÄ

Suomesta lähti 1950-luvulla muutama ryhmä selluloosa- ja paperitehtaiden ammattimiehiä vastaaviin töihin Uuteen Seelantiin, vastaperustettuihin Tokoroan (N.Z. Forest Products Ltd, Kinleith) ja Kaweraun (Tasman Pulp and Paper Company Limited) tehtaisiin. Kumpikin tehdas oli sitä ennen lähettänyt edustajansa Suomeen suorittamaan valintaa asiasta kiinnostuneiden suuresta joukosta. Valitut olivat enimmäkseen perheellisiä ja heille tarjottiin 4 vuoden työsopimusta, jota haluttaessa voitiin jatkaa. Tarjouksiin sisältyivät myös maksetut laivaliput niin miehille kuin heidän perheilleenkin sekä perillä vastarakennetut, halpavuokraiset omakotitalot. Joskin mainittujen tehtaiden tarjoukset joissakin yksityiskohdissa erosivat toisistaan, olivat ne kummatkin kokonaisuudessa melko houkutteleva lupaus ruusuisesta tulevaisuudesta. Seurauksena sitten 8 perhettä muuttikin 1953 Tokoroaan, ja seuraavana vuonna peräti 17 suomalaista oli käynnistämässä Kaweraun tehdasta. Myöhemmin muitakin suomalaisia tuli näille tehtaille, joko suoranainen sopimus taskussaan tai sitten sukulaisen tai ystävän vakuutuksesta, että työ ja asunto kyllä järjestyvät. Kaikki eivät kuitenkaan jääneet pysyvästi, mutta monet jäivät, ja nyt kahdenkymmenen vuoden jälkeen oli kiinnostavaa tutkia, miten tällainen siirtolaistyövoiman "kudossiirto" oli onnistunut.

Suoritin tiedustelun elo-syyskuussa 1974 ja se koski Tokoroaan ja Kawerauhun muuttaneita suomalaisia aikuisia, niin miehiä kuin heidän vaimojaankin sekä muuton tapahtuessa kouluikäni ylittäneitä lapsia. Aluksi oli tarkoitukseni haastatella vain suoranaisen työsopimuksen turvin tänne asettuneita suomalaisia, mutta totesin pian, että mainituilla paikkakunnilla kaikki suomalaiset ovat niin läheisesti kosketuksessa toisiinsa ja toimeentulon kannalta vakiintuneissa olosuhteissa, että oli turha tehdä mitään eroa siinä suhteessa. Kysymysten luonne taas oli sellainen, ettei eroa kannattanut tehdä miesten ja naisten välillä. Haastateltavia kertyi täten 49, joista 30 Kawerausta. Suurin osa (32) oli muuttanut tänne jo vähintään 20 vuotta sitten ja loput olivat olleet ainakin 10 kymmenen vuotta.

Laatimani kyselylomake sisälsi 23 kysymystä, joihin jokaisen odotin vastaavan henkilökohtaisesti ilman ulkopuolisen vaikutusta. Lomakkeessa ei tiedusteltu vastaajien nimiä, mikä osaltaan rohkaisi arkoja suomalaisia ilmaisemaan mielipiteensä re-

hellisesti. Luottamuksellisuus onkin mielestäni tärkeä asia tällaisissa tiedusteluissa, sillä ensiksikin monelle siirtolaiselle lojaalisuus vanhaa ja toisaalta taas uutta kotimaata kohtaan on arka kohta ja toiseksi kukaan ei halua toisen suomalaisen tietävän, miten itse on vastannut. Moni halusikin täyttää lomakkeensa hiljaisuudessa ja palautti sen minulle nimettömänä valmiiksi osoitetussa kirjekuussa. Lukuunottamatta yhtä, joka kieltäytyi, kieltäen myös vaimonsa vastaamasta, ja paria muuta, jotka olivat matkoilla, uskon tavoittaneeni kaikki tiedustelun piiriin kuuluneet suomalaiset.

Ihmiselämässä 20 vuotta on tietysti pitkä aika, ja niinpä tänne parhaassa miehuusiässä saapuneista jo 11 oli yli 60-vuotiaita, jonkun ollessa jo eläkkeellä. Kuusi oli jäänyt leskeksi (heistä kaksi oli uudelleen naimisissa), uusia lapsia oli syntynyt, toiset lapset aikuistuneet ja menneet naimisiin jne.

Enemmistön koulutus Suomesta lähtiessä oli ollut kansakoulutasoista, monella lisäksi jonkinlainen ammattikoulutus. Miehistä, joita tiedustelussa oli hieman yli puolet (27), vain kaksi oli käynyt keskikoulun ja yhdellä oli ylioppilastutkinto (insinööri). Monilla olikin sitten vuosien kokemus Suomessa selluloosan ja paperin valmistajana. Englanninkielen taito oli tänne saapuessa useimmilla ollut heikko tai olematon, vain 5 sanoi tullessaan sillä välttävästi toimeen, ja 2 arvioi kykynsä tyydyttäväksi. Melkoinen osa (35) ei ollut koskaan aikaisemmin käynyt ulkomailla.

Syyksi Suomesta lähtöön miltei kolmannes (15) mainitsi seikkailunhalun tai tilaisuuden nähdä maailmaa. Epäilemättä tilaisuus siihen olikin ainutlaatuinen. Jotkut valittivat huonoa toimeentuloa, kausiluontoista työtä tai asuntopulaa, muutama taas pitkää ja ankaraa talvea. Kaksi vastaajista, molemmat karjalaisia, sanoivat syyksi Karjalan menetyksen jälkeen tuntemansa juurettomuuden. Ottaen huomioon, että enemmistö (32) tuli tänne suoranaisen sopimuksen puitteissa, ja muillakin oli melkoinen varmuus muuton onnistumisesta, ei näiden suomalaisten tarvinnut ottaa lähtöään yhtä raskaasti kuin tavallisten siirtolaisten, joille kotimaasta lähtö usein merkitsee uhkapeliä.

Pari kysymystä koski työnsaantia. Tokoroan ja Kaweraun suomalaiset ovat tässä kohden poikkeuksellisen onnellisessa asemassa, sillä kaikki suoranaisella sopimuksella tulleet miehet saivat koulutuksensa ja kokemuksensa edellyttämää työtä heti ja muutkin suhteellisen pian. Vaimot jäivät kotiin perhettä kasvattamaan. Siirtolaisuudessa yleensä niin tavaton tieto- ja taitopääomien haaskaus oli ainakin näiden siir-

tolaisten kohdalta estetty.

Taloudellinen tilanteensa oli vastaajien itse arvioitava. Palkkojen suuruus ei sellaisenaan kuitenkaan ilmaise kyllin; joku on tyytyväinen vähään, toiselle mikään ei ole tarpeeksi. Kun oli kysymys viihtymisestä, vastaajien oma subjektiivinen käsitys taloudellisesta tilanteestaan oli tärkeä. Noin puolet arvioi sen hyväksi, ts. rahaa oli väljemminkin käytettävissä, ehkä joihinkin ylellisyyssostoihinkin. Melkein toinen puoli tulkitse sen tyydyttäväksi, jolloin tulot yleensä huoletta peittivät menot. Vain kaksi (pariskunta) piti tilannettaan välttävänä, jolloin rahankäyttö oli rajoitettava välttämättömyksiin. Joka tapauksessa noin 96 % naisista siirtolaisista elää ilman varsinaisia rahahuolia, seikka, joka ilmenee siinäkin, että puolet heistä oli käynyt lomalla Suomessakin, toiset kaksikin kertaa.

Kawerau ja Tokoroa ovat tehtaiden ympärille kasvaneita yhdyskuntia, ja ymmärrettävästi suomalaiset aluksi olivat paljon kosketuksissa toisiinsa. Parinkymmenen vuoden aikana kummankin asutus on huimasti kasvanut, ensinmainitun lähetessä nyt 7000, jälkimmäisen ylittäessä 10.000. Oli kiinnostavaa tietää, miten suomalaiset olivat sulautuneet ympäristöön ja kenen kanssa he seurustelevat. Suurin osa, noin 80 %, tapasi edelleen muita suomalaisia usein. Kysymykseen kolmen parhaan ystävän kansallisuudesta miltei kolmannes (15) vastasi kaikkien kolmen olevan suomalaisia, ja neljä viidenneksellä oli ainakin yksi suomalainen kolmen parhaan joukossa, mikä osoittaa, että suomalaiset vielä paljon seurustelevat keskenään. Ilmeisesti ystävyyssuhteet muihinkin kansallisuuksiin ovat yleistymässä, sillä noin 45 %:lla vastaajista 1-2 uusiseelantilaista oli parhaina ystävinä ja monia muitakin kansallisuuksia oli ystävien joukossa, myös värillisiä maoreja ja Cook-saarelaisia. Yleensä suomalaiset olivat mukautuneet uuteen ympäristöönsä melko hyvin, sillä enemmistö heistä ei yleensä kärsinyt yksinäisyydestä eikä myöskään Suomen ikävästä. Vähemmistö koki näitä tunteita silloin tällöin, koti-ikävää 18 ja yksinäisyyttä 13. Vain neljällä suomalaisella oli usein koti-ikävän tai yksinäisyyden tunne (tai molemmat), ja suoranaista syytä siihen oli lähiomaisen kuolema.

Suomen kieltä puhui päivittäin noin 92 % vastaajista, loput harvemmin. Jotkut suomalaisista olivat naimisissa toiskielisen kanssa, jolloin englanti oli perhekielenä. Suurin osa vanhimmista yritti opettaa suomea myös lapsilleen, ellei muuten, niin ainakin itse puhumalla sitä. Ikävä kyllä, lasten aloittaessa koulun tilaisuus suomen puhumiseen entisestään supistuu, ja suomenkielentaito jää kovin puutteel-

liseksi. Tämä on pulma, johon monet vanhemmat toivoisivat apua.

Haastateltavien tuli sitten puntaroida, mitä olivat voittaneet ja mitä menettäneet lähtiessään Suomesta kaukaiseen Uuteen Seelantiin. Heidän tuli mainita korkeintaan kolme asiaa Uudesta Seelannista, joita he erityisesti arvostavat ja joita ilman he todennäköisesti olisivat jääneet Suomeen. Uuden Seelannin ilmastoa ja kaunis luonto saivat eniten ääniä (2/3 vastaajista). Lumeton talvi Kaweraun ja Tokoroan seuduilla sallii puutarhanhoidon, purjehduksen, golfin, telttailun, metsästyksen ja kalastuksen ym. ulkoilmaharrastusten jatkuvan läpi vuoden. Luonto on jylhän kaunista, retkeilykohteita loputtomasti. Parasta kaikesta oli erään mielestä seikka, että Uudessa Seelannissa ei ole käärmeitä.

Melkein puolet vastaajista (noin 47 %) pitivät taloudellisia ja sosiaalisia etuja Suomen vastaavia asioita parempina. Hyvä palkka, toimeentulo ilman perheensä äidin ansiotyötä, riittävä eläke, ilmainen yliopisto (mikäli opiskelija pystyy edistymään vaatimusten asettamissa puitteissa) olivat eräitä mainittuja etuja.

Runsas kolmannes arvosti ystävällisiä ja luokkaeroista vapaita ihmissuhteita. "Ei kastijakoa", kirjoitti eräs. Ihmisten ystävällisyys ilmeni myös työpaikalla. Eriytyisesti Kaweraun miehet tuntuivat olevan sitä mieltä, että suhteet esimiehiin täällä ovat vapaammat ja joustavammat kuin Suomessa. Vaikka esimiestä puhutellaankin Mr. Se ja Se, ja hän puolestaan puhuttelee alaisiaan etunimellä, voi häntä kuitenkin lähestyä vapaasti ilman kankeita kumarteluja ja titteleitä. Mikä vieläkin yllättävämpää, esimies voi esim. olutbaarissa odottamatta pyytää alaistaan samaan pöytään iltaa viettämään, vieläpä pistäytyä hänen kodissaankin kuulumisia kysymässä.

Mitä sitten siirtolaiset olivat menettäneet Suomesta lähtiessään? Korkeintaan kolme asiaa voitiin mainita. Omituista kyllä, useimmat (76 % vastaajista) muistelivat haikkeina Suomen kesää, valoisia kesäöitä, nousevaa kevättä, vuodenaikojakin, joskus pitkä ja pimeä syksy ja liian ankara talvi eivät olleet suosittuja. Vastaajista 40 % kaipasi omaisiaan. Monet kaipasivat myös suomalaisia juhlaperinteitä, valkoista joulua, omaa saunaa järvineen, kesäisiä saariretkiä ja suomalaisia ruokia. "Täyttä kuuluvaisuuden tunnetta", vastasi eräs, "koko Suomea luontoineen, elämäntyylinneen ja kulttuureineen", selitti toinen Suomen ikävästä kärsivä.

Kaweraun ja Tokoroan suomalaiset elivät monessa suhteessa tyydyttävää ja täysipainoista elämää. Vain mielen herkistyessä ajatukset liitivät vanhaan kotimaahan,

ja syvälle haudatut, usein sentimentaaliset kaipaukset pulpahtivat esille. Tuntuu siltä, että vaikka uusi kotimaa vaatiikin ajan, työn ja ajatukset, syvällä sydämessä on vanhalla kotimaalla varma paikkansa. Sen puolesta puhuneekin, että 92 % haastatelluista oli edelleen Suomen kansalaisia, vaikka Uuden Seelannin kansalaisoikeudet on saatavissa 5 vuoden maassaolon jälkeen. Tämä tiedustelun tulos oli täysin yllätys, enkä arvannut edes kysyä syytä. Myös heidän lapsensa olisivat mielellään pitäneet Suomen kansalaisuuden, elleivät opiskelustipendien saanti ja sota-väen suoritus Suomessa olisi aiheuttaneet todellisia probleemoja. Kun tiedustelin, kummalle he soisivat neutraalilla maaperällä pidettävien kansainvälisten urheilukilpailujen kultamitalin, suurin osa (2/3) soisi sen Suomelle. Kuitenkin melkein kolme neljänestä vastasi, ettei koskaan edes haaveile paluusta Suomeen. Todellisuudessa ani harva vakavasti ajattelisi sitä. Liian monet yhdyssiteet sitovat heitä jo uuteen kotimaahan, ja siteistä vahvimpia ovat tiedustelun mukaan uuteen kotimaahan vanhempiaan lujemmin kiintyneet lapset ja lapsenlapset.

Tutkimus suomalaisten siirtolaisten viihtymisestä Uudessa Seelannissa

(Kyselykaavake pyydetään täyttämään tunnollisesti ja lähettämään 2 viikon kuluessa osoitteella: Mrs. S. St. Martin, 99 Webster Ave., Auckland 4. Vastaajan ei tarvitse antaa nimeään eikä osoitettaan, sillä vastaukset muunnetaan tilastonumeroiksi, jotka on tarkoitus myöhemmin julkaista Suomessa. Vastausten tulisi olla lyhyitä. Vaihtoehtoisista vastauksista alleviivataan oikea)

1. Syntymävuosi _____
2. Vuosi, jolloin tulit siirtolaisena Uuteen Seelantiin _____
3. Perhesuhteet tänne tullessa: naimisissa oleva mies tai nainen, naimaton mies tai nainen, lasten lukumäärä _____
4. Syy(t) Suomesta lähtöön _____
5. Syy(t), miksi tulit juuri Uuteen Seelantiin _____
6. Koulutus ja ammattitaito tänne saapuessa _____
7. Englanninkielen taito tänne saapuessa: tyydyttävä, välttävä, heikko, olematon
8. Oleskelitko missään muussa vieraassa maassa ennen tänne tuloa, joko siirtolaisena tai muuten _____
9. Saitko koulutustasi ja ammattitaitoasi vastaavaa työtä heti alussa, jot et, kuinka pitkän ajan jälkeen _____
- 9 b. Jos epäonnistuit saamaan koulutustasi ja ammattitaitoasi vastaavaa työtä, onko työ, jota teet, henkisesti tai taloudellisesti tyydyttävää tai henkisesti tai taloudellisesti epätyydyttävää (alleviivaa oikeat sanat)
10. Millainen on mielestäsi taloudellinen tilanteesi: hyvä, tyydyttävä, välttävä, heikko
11. Oletko Uuden Seelannin kansalainen _____ kansalaiseksitulovuosi _____
12. Mainitse korkeintaan kolme asiaa Uudessa Seelannissa, jotka ovat onnellistuttaneet tai henkisesti rikastuttaneet elämäsi, ja joita ilman todennäköisesti olisit jäänyt Suomeen _____
13. Mainitse korkeintaan kolme asiaa Suomesta, joita kaipaat täällä _____
14. Tapaatko muita suomalaisia tässä maassa: usein, silloin tällöin, harvoin
15. Mainitse kolmeen parhaan ystäväsi (tässä maassa asuvien) kansallisuus (huom. ei kansalaisuus) _____
16. Vaivaako sinua koti-ikävä Suomeen: usein, toisinaan, ei yleensä
17. Tunnetko itsesi yksinäiseksi: usein, toisinaan, ei yleensä
18. Oletko käynyt Suomessa sitten tänne tulon _____ kertaa
19. Haaveiletko joskus muuttavasi pysyvästi Suomeen _____
20. Puhutko suomea joka päivä, ainakin kerran viikossa, kerran kuukaudessa, sitäkin harvemmin, ei yleensä
21. Jos olet vanhin, opetatko (opetitko) lapsillesi suomea _____
22. Kuvittele olevasi kansainvälisissä urheilukilpailuissa neutraalilla maaperällä (ei Suomessa eikä Uudessa Seelannissa). Suomi ja Uusi Seelanti kamppailevat kultamitalista. Kumman toivot voittavan _____
23. Muutokset perhesuhteissa ym. tärkeitä tapahtumia, jotka ovat vaikuttaneet viihtymiseesi Uudessa Seelannissa _____

Saara St. Martin, B.Sc.(Ag. & For.), New Zealand

INVESTIGATION OF THE ADAPTABILITY OF FINNISH IMMIGRANTS IN KAWERAU AND TOKOROA (NEW ZEALAND)

(A summary of an article in Finnish in the Siirtolaisuus - Migration periodical, 2/1975, published by the Institute for Migration, University of Turku, Finland.)

A survey was conducted in August - September 1974 on Finnish immigrants living in Kawerau and Tokoroa (New Zealand). Most of them had come on contract to work at new paper mills (Tasman Pulp and Paper Company Limited, Kawerau and N.Z. Forest Products Ltd, Kinleith). The companies paid their fares, arranged accomodation and work. Later on other Finns joined their relatives and friends, and they all got work and accomodation fairly easily. Compared with ordinary immigrants, these Finns had a well-cushioned landing.

The purpose of this survey was to find out how well these Finns had settled down, how they felt about their old and new homeland and about the future. In all, 49 people were interviewed through a questionnaire with 23 questions.

When immigrating here (1953-1964) most Finns had many years' experience at paper mills in Finland. Only 7 of them had a fair or better knowledge of English, and a major portion (35) had never been abroad before.

The economical situation of 96 % of these Finns today is satisfactory or good. They still associate very much with each other 80 % having at least one Finn among their three best friends. In general they were welladjusted in the N.Z. way of life. Only four were often lonely or homesick (or both) an immediate reason being the death of a close family member. Finnish was spoken daily by most (92 %) and a sincere effort was made to teach the children also.

What the Finns most appreciated in N.Z. was the climate together with the unspoiled surrounding (2/3 of those interviewed). Almost half considered the economical and social services in N.Z. better than those in Finland, and more than 1/3 of them thought people in N.Z. were more friendly and informal than in Finland.

Most Finns (3/4 of them) missed the Finnish summer. 40 % of them missed also relatives. Many of them missed Finnish traditions and foods.

In general all the Finns were fairly happy and well assimilated in the N.Z. way of life - with a special soft spot in their hearts for their native land. For its existence

spoke perhaps the fact, that 92 % of them still were Finnish citizens, and that 2/3 of them wished the gold of international sport competitions rather to Finland than to N.Z. . But hardly anyone of them plans to go back to their native land. One of the strongest reasons for keeping them here is their children and grand - children .

+ + + + +

x)

Saara St. Martin on maat.-metsätieteen maisteri, ravintokemisti, joka v. 1956 lähti siirtolaiseksi Kanadaan. Hän avioitui Torontossa ja muutti miehensä kanssa Uuteen Seelantiin v. 1962. Rva St. Martin toimi kemistinä sekä Kanadassa että aluksi myös Uudessa Seelannissa. Nykyisin hän on kotirouvana. Kahdeksantoista kahdes- sa eri maassa vietettyä vaiheikasta siirtolaisvuotta saivat rva St. Martinin kiinnos- tumaan siirtolaiskysymyksistä siinä määrin, että hän päätti toimeenpanna pienen tiedustelun Uudessa Seelannissa suomalaisten viihtymisestä. Olemme kiitollisia rva St. Martinille tästä mielenkiintoisesta artikkelista.

Projektinjohtaja Altti Majava, Työvoimaministeriö
 TYÖVOIMAMINISTERIÖN SIIRTOLAISTUTKIMUKSET

Valtioneuvoston kanslia asetti 8.4.1970 toimikunnan, jonka tehtävänä oli laatia siirtolaisuutta, sen syitä ja seurauksia sekä niihin liittyviä muita ongelmia selvittävä tutkimusohjelma. Ohjelma valmistui vuoden 1971 alussa siirtolaisuustutkimusten ohjelmointitoimikunnan mietinnön nimellä (1970: B 112). Toimikunta esitti, että tutkimusten suorittamista valvoisi valtioneuvoston marraskuussa 1970 asettama siirtolaisuusasiain neuvottelukunta (SAN).

Tutkimusohjelman käynnistämiseksi myönnettiin valtion budjettiesityksessä v. 1972 työvoimaministeriölle 200 000 markan määräraha, minkä turvin tutkimustoiminta pääsi alkuun keväällä 1972. Vuoden 1973 valtion tulo- ja menoarviossa määrärahan suuruus oli 400 000 mk kuten myös vuosien 1974 ja 1975 tulo- ja menoarvioissa.

Työvoimaministeriön siirtolaisuustutkimusten yleisenä tavoitteena on siirtolaisuustutkimusten ohjelmointitoimikunnan esityksen mukaisesti tuottaa tietoa seuraavista ongelma-alueista:

- 1) maastamuutto, erityisesti viime vuosina Ruotsiin suuntautunut muuttoliike;
- 2) paluumuutto, erityisesti Ruotsista suuntautunut paluumuutto;
- 3) ulkосуomalaisten, erityisesti ruotsinsuomalaisten olosuhteet sekä
- 4) maastamuutto ja paikalleen jääneet siltä osin, kun sen tutkiminen on tarpeellista vertailuperustan muodostamiseksi siirtolaisuustutkimuksille.

Siirtolaisuustutkimusten organisaation muodostavat siirtolaisuusasiain neuvottelukunta (SAN) ja sen tutkimusjaosto, työvoimaministeriön suunnitteluosastossa toimiva siirtolaisuustutkimusten koordinointiryhmä sekä itse tutkijat, joista osa työskentelee ulkopuolisissa tutkimuslaitoksissa. Tutkimusjaosto toimii lähinnä ideoivana ja neuvoa antavana elimenä. Koordinointiryhmä hoitaa tutkimusten käytännön suunnittelun ja valvonnan. Tutkimustoiminnan johtajana toimii projektinjohtaja Altti Majava sekä koordinaattorina valtio-tiet.maist. Kari Hietala, molemmat työvoimaministeriöstä.

Siirtolaisuustutkimukset julkaistaan erityisesti tätä varten perustetussa työvoimaministeriön suunnitteluosaston siirtolaisuustutkimusten sarjassa. Lähiaikoina

sarjassa ilmestyy yhdeksäs julkaisu. Osittain tutkimuksia on julkaistu myös ulkopuolisten laitosten sarjoissa.

Työvoimaministeriön siirtolaisuustutkimukset ovat luonteeltaan perustutkimuksia, joilla kuitenkin pyritään viime kädessä käytännöllisiin päämääriin. Tuloksia käytetään hyväksi siirtolaisuuspoliittisessa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Useiden suoritettujen tutkimusten tuloksilla on muutakin suoranaista hyötyä kuin siirtolaisuuspolitiikan kautta toteutuva välillinen hyöty. Tiedon kasvaessa muuttopäätökset perustuvat suuremmissa määrin realistiseen tietoon, jolloin mm. epäonnistuneiden muuttojen määrä pienenee. Tällöin hyötävät siirtolaisuustapahtuman kaikki osapuolet: lähtömaa, tulomaa ja ennen kaikkea itse siirtolainen.

Siirtolaisuustutkimusten kokonaisuohjelma on julkaistu työvoimaministeriön suunnitteluosaston siirtolaisuustutkimusten sarjassa numerolla 2. Tutkimusohjelmaan liittyvät seuraavat osatutkimukset:

- (1) Tilastokeskus: Muuttoliiketutkimus; demografinen ja ekologinen analyysi pohjoismaisesta muuttoliikkeestä ja maassamuutosta. Tutkimuksen ensimmäinen ja toinen vaihe ovat valmistuneet, ja niitä koskevat raportit on julkaistu Tilastokeskuksen tutkimussarjassa (n:o 22, tammikuu 1973 ja n:o 25, heinäkuu 1973): Kimmo Mikola, Maassamuutto ja pohjoismainen muuttoliike vuonna 1970 sekä Kimmo Mikola, Ruotsissa vuosina 1946-1970 ansiotyössä ollut suomalaisväestö. Jatkotutkimuksen on suorittanut aktuaari Pekka Myrskylä, joka on toimittanut useita asiaan liittyviä monistettuja tilastojulkaisuja
- (2) Helsingin yliopiston sosiologian laitos: Siirtolaisperhetutkimus; maasta- ja maassamuuttaneiden perheiden sopeutumista koskeva tutkimus; tutkijana vt.prof. Eliina Haavio-Mannila, tutkimusaineisto on hankittu haastattelemalla Helsingissä ja Västeråsissa kaupunkeihin muuttaneita suomalaisia perheitä sekä toisaalta kantakaupunkilaisia perheitä. Haavio-Mannila on julkaissut eräitä lähinnä siirtolaisten sairastavuuteen liittyviä osatutkimuksia mm. Helsingin yliopiston sosiologian laitoksen julkaisusarjassa sekä Acta Sociologica -lehdessä.
- (3) Helsingin yliopiston vertailevan sosiologian tutkimusryhmä: Siirtolaisten sosiaalisten suhteiden verkosto; valtiot.maist. Magdalena Jaakkolan suorittama haastattelututkimus Västeråsissa suomalaisista ns. lumipallo-otantaa käyttäen. Esitietoja tutkimuksen tuloksista on julkaistu mm. KANAVA -lehdessä ("Hiljaiset ruotsin-

suomalaiset").

- (4) Väestöntutkimuslaitos (ent. Väestöpoliittinen tutkimuslaitos) ja työvoimaministeriön suunnitteluosasto: Paluumuuttotutkimus; yht.maist. Sirkka-Liisa Heikkisen suorittama postikyselytutkimus keskeisistä Ruotsista paluuseen liittyvistä ongelmista. Tutkimukseen, joka on valmistunut v. 1974, (TvM:n siirtolaisuustutkimuksia-sarja n:o 5), liittyy viisi laudatur-tutkimusta Helsingin yliopistossa.
- (5) Sosiaali- ja terveysministeriön sosiaalipoliittinen tutkimusosasto: Muuttoliikkeen osallistuvien sosiaalisen aseman muuttuminen; valtiot.maist. Juhani Tauriaisen suorittama haastattelututkimus, jonka aineisto on hankittu maaseudun väestökatoalueiden oloja ja ongelmia kartoittavan tutkimuksen yhteydessä. Tutkimus on julkaistu STM:n sosiaalipoliittisen tutkimusosaston monistesarjassa (n:o 4/1973): Juhani Tauriainen, Maaseudulta muuttaminen ja sosiaalinen kohominen.
- (6) Turun yliopiston sosiaalipolitiikan laitos: Siirtolaisuusprojekti; suomalaisten työntekijöiden asemaa ja olosuhteita Suomessa ja Ruotsissa sekä liikkuvan työvoiman elintasoroja Suomen ja Ruotsin välillä kartoittavat tutkimukset, joita laativat fil.maist. Kaarina Lehtonen sekä valtiot.maisterit Jouko Lind ja Heikki Väänänen, sittemmin Ismo Söderling. Projektiin liittyy lisäksi valtiot.yo. Kerstin Hägenin suorittama tutkimus työnvälityksen roolista Suomen ja Ruotsin välisessä muuttoliikkeessä. Suomalaisten Ruotsissa olevien työntekijöiden asemaa ja olosuhteita käsittelevät tutkimukset ovat valmistuneet. Lindin tutkimus on julkaistu TvM:n siirtolaisuustutkimuksia-sarjassa (n:o 8) ja Lehtosen tutkimus ilmestyy lähiaikoina (n:o 9). Suomessa ollaan parhaillaan tekemässä vertailututkimusta näille tutkimuksille. Lisäksi Ruotsin aineistosta laaditaan ruotsinsuomalaisten paluualttiutta selvittävä tutkimus.
- (7) Åbo Akademin sosiologian laitos: Siirtolaisuustutkimus, joka selvittää teollisuusinvestointien ja muuttoliikkeen yhteyksiä kuntatasolla ja kartoittaa näiden vaikutusta kunnan elinkeino- ja väestörakenteen sekä kunnallistalouden kehitykseen. Perusaineiston hankinta on suoritettu Närpiön kunnassa haastattelemalla. Tutkimuksen suorittavat valtiot.lis. Tom Sandlund ja valtiot.maist. Aulis Gröndahl.

Aineistosta tehdään viisi pro gradu - tutkielmaa.

- (8) Turun yliopiston yleisen historian laitos: Suomalainen siirtolaisuus Australiaan erityisesti toisen maailmansodan jälkeen: Ph.D. Olavi Koivukankaan suorittama siirtolaisuuden määrää ja rakennetta, siirtolaisten sopeutumisongelmia ja -asetta, siirtolaisten elintasoja yms. tekijöitä selvittävä tutkimus. Tutkimus ilmestyy lähiaikoina Siirtolaisuusinstituutin julkaisusarjassa.
- (9) Työvoimaministeriön suunnitteluosasto: Selvitys Suomen ja Ruotsin kuluttajahintatiedoista sekä teollisuuden eräiden työntekijäryhmien reaaliensioista vuonna 1971. Tämän vuoden 1972 lopulla valmistuneen selvityksen laativat valtiotiet.kand. Timo Korva ja valtiot.yo. (sittemmin valtiot.maist.) Anneli Kurvinen, joka myös myöhemmin laati vastaavan, vuotta 1973 koskeneen selvityksen.
- (10) Helsingin yliopiston käytännöllisen teologian laitos: Ruotsinsuomalaiset ja kirkko; seurakuntatyöntekijäin haastatteluihin ym. aineistoon perustuvan, huhtikuussa 1973 valmistuneen tutkimuksen on laatinut teol.maist. Maija Salonen.
- (11) Työvoimaministeriön suunnitteluosasto ja Suomen Callup Oy: Työvoimahallinnollisen tiedotuskampanjan seuranta tutkimus; ensimmäinen kyselykierros (kohteena vajaat 6000 lähinnä muuttotappioalueilla asuvaa) suoritettiin toukokuussa 1973; toinen suoritettiin keuhällä 1974 kampanjan päättyttyä. Vastuuhenkilöt ovat koordinaattori Kari Hietala ja tutkimussihteeri Marketta Rytkönen (TvM) sekä tutkija Pekka Vapaaoksa, sittemmin Marita Sandelin (Suomen Callup). Raportti ensimmäisen kyselyn tuloksista on valmistunut (TvM:n siirtolaisuustutkimuksia-sarja n:o 7). Raporttia toisen vaiheen tuloksista ollaan parhaillaan tekemässä.
- (12) Työvoimaministeriön suunnitteluosasto: Lapsen kasvattamisen ja kouluttamisen kustannukset. Tämä tutkimus sisältyy osana projektin taloudellisten tutkimusten tutkimusohjelmaan ja sen on suorittanut fil.maist. Veikko Savela. Tutkimus on julkaistu TvM:n siirtolaisuustutkimuksia-sarjassa (n:o 6).
- (13) Työvoimaministeriön suunnitteluosasto: Elinkeinorakenteen muuntuminen ja tämän vaikutus muuttoliikkeeseen. Tutkimus sisältyy osana projektin taloudellisten tutkimusten tutkimusohjelmaan ja sen suorittaja on valtiot.maist. Markku Tapio.

- (14) Työvoimaministeriön suunnitteluosasto: Muuttoliikefunktioitutkimus. Tutkimus liittyy projektin taloudellisiin tutkimuksiin ja sen suorittaa valtiot.maist.Kaari Hietala.
- (15) Helsingin yliopiston sosiologian laitos ja Suomen Callup Oy: Parikkivertailututkimus Ruotsin matalapalkkatutkimuksessa mukana olleille suomalaisille siirtolaisille. Tutkimuksessa selvitetään, miten siirtolaiset poikkeavat vastaavassa asemassa olevista suomalaisista elintason eri komponenttien suhteen. Tutkimuksen suorittaa vt.prof. Elina Haavio-Mannila. Vertailtavat henkilöt poimitaan informaatiokampanjan seurantatutkimuksen II osavaiheen otoksesta. Haastattelut suoritetaan Suomen Callup Oy:n toimesta.

Teol.kand. Maija Salonen, toimii seurakuntatyöntekijänä Göteborgissa
KIRKON SUOMENKIELISESTÄ TYÖSTÄ RUOTSISSA

Työtilanne

Siirtyminen Ruotsiin on merkinnyt monille suomalaisille aineellisten ehtojen paranemista. Rahaa on yleensä käytössä enemmän - ja sitä myös käytetään enemmän. Sosiaaliturva on Suomen vastaavaa parempi. Asuntoja saa helpommin kuin Suomessa, ja etenkin 1960-luvun lopulla lähdön syynä monen kohdalla oli, että Ruotsista sai taitia, Suomesta ei.

Siirtolaisuuden seuraukset ja sen tuottamat ongelmat ovat alkaneet selvitä myöhemmin. Kieliongelmat, yksinäisyys, eristyneisyys jne. on todettu yleisiksi sopeutumisongelmiksi. Irrallisuudentunne ja itsetunnon puute vaivaavat tavalla tai toisella useimpia siirtolaisia. Materiaalisten olosuhteiden usein nopea paraneminen on johtanut elintasokilpailuun, jossa syntyy tavallista helpommin ristiriitoja. Materiaalisten arvojen ylikorostuminen heijastelee ilmeisesti puutetta muilla elämänoilla, kuten Magdalena Jaakkola on sopeutumistutkimuksissaan todennut.

Elämisen laatu joutuu siirtolaisuudessa tavallista kovemmalle koetukselle. Eläminen vieraassa maassa, jonka kieltä osaa huonosti, kaventaa helposti elämänpiiriä; on vaikea pysyä ajan mukana. Vanha arvojärjestelmä, joka ehkä vielä oli pätevä lähtöalueen yhteisössä, tuntuu uudessa ympäristössä ehkä kaukaiselta ja tarkoituksettomalta. Irrallisuudentunne kasvaa johtaen eristyneisyyteen tai jonkinlaiseen väliaikaisuuteen: ei olla juuri missään kiinni.

Monet näistä ongelmista ovat sellaisia, jotka vanhastaan on totuttu liittämään kirkon toimialaan: "elämisen laatu", arvojärjestelmä, ihmisten keskinäinen yhteydenpito. Kirkko oli se, joka yhdisti ihmisiä toisiinsa ja yhteiskuntaan. Uudenaikaisessa yhteiskunnassa kirkolla ei enää ole tällaista itsestäänselvää asemaa. Tilalle on tullut useita kilpailijoita tai tyhjiä. Erityisesti tämä pätee siirtolaisyhteisössä, jossa ongelmat usein korostuvat.

Toiminta ja työala

Ruotsinsuomalaisista noin 60 % kuuluu Ruotsin kirkkoon. He maksavat luonnollisesti myös kirkollisveroa. Kirkkoon kuulumattomat maksavat 30 % veroäyristä ns. väestökirjanpitomaksua, sillä Ruotsissa kirkko huolehtii kaikesta väestökirjanpidosta. Muuttokirjan vieminen kirkkoherranvirastoon ei vielä merkitse kirkkoon liittymistä, vaan sitä varten on täytettävä erillinen lomake. Tämä käytäntö ei ole kaikille selvä, jotkut ovat tahtomattaan tulleet eronneeksi kirkosta.

Suomenkielistä kirkollista toimintaa oli v. 1973 250:ssä Ruotsin kirkon seurakunnassa, järjestäytyneitä seurakuntapiirejä ja ryhmiä oli samana vuonna 60. Tilanne vaihtelee paikkakunnittain suuresti: joillakin alueilla on oma suomenkielinen pappi ja järjestäytynyt seurakuntapiiri. Joillakin paikkakunnilla työn jatkuvuudesta vastaa maallikkovoimin toimiva seurakuntapiiri, joissakin seurakunnissa työ on vain muutaman kerran vuodessa tapahtuvien papin vierailujen varassa.

Ruotsin suomenkielisen seurakuntatyön keskuselimeksi perustettiin v. 1967 Ruotsin suomenkielisen seurakuntatyön keskus (RSSK). Se on valtakunnallinen järjestö eikä organisatorisessa yhteydessä kummankaan maan kirkkoon. Keskuksen kuuluu jäseninä kuutisenkymmentä paikallista seurakuntapiiriä. Kuudessa hiippakunnassa on perustettu hiippakuntatasolle suomenkielisen seurakuntatyön piiri, johon paikalliset seurakuntapiirit voivat liittyä jäseniksi. Myös nämä hiippakuntapiirit ovat Keskuksen jäseniä. Seurakuntapiirien asemaa paikalliseurakunnissa ei ole tarkemmin määritelty. Ne toimivat usein varsin itsenäisesti paikalliseurakunnalta saamiensa määrärahojen turvin.

Suomenkielisessä työssä toimivia pappeja oli vuoden 1974 lopussa 24, seurakuntakuraattoreja ja -assistentteja oli 4 ja nuorisotyöntekijöitä 5. Keskuksen henkilökuntaa lukuunottamatta työntekijät ovat Ruotsin kirkon palkkaamia. Työntekijöitten vaihtuvuus on suuri, ja heistä on jatkuvasti pulaa. Kymmenkunta suomenkielistä pappinvirkaa on tällä hetkellä tyhjänä.

Pappien työajasta kasuaalitoimitukset, etenkin kasteet ja vihkimiset vievät huomattavan osan. Toinen merkittävä työala on sielunhoidolliset ja usein samalla sosiaaliset kysymykset, neuvonta erilaisissa asioissa. Tällaiset lähityön muodot voittavat ilmeisesti yhä enemmän alaa ja ne koetaan tärkeiksi. Suomalaisten jumalanpalvelusten pitämisellä on niinkään keskeinen asema.

V. 1973 alussa suorittamani haastattelun perusteella työntekijät yleensä pitivät

työssään tärkeänä paitsi kirkollista julistustyötä myös sosiaalisen yhteyden ja turvallisen ilmapiirin luomista siirtolaisyhteisössä. Usein varsin eristäytyneinä elävät ruotsinsuomalaiset tarvitsevat yhteyttä toinen toisiinsa. Kontaktin saaminen ruotsalaisiin on usein osoittautunut vaikeaksi, syynä ovat yksinkertaisesti kielivaikeudet, mutta usein myös itsetunnon puute. Yhteys suomalaisten kesken voi rohkaista heitä luomaan kontakteja ympäristöön, auttaa heitä itse auttamaan itseään. Erityisesti suomenkielinen lapsityö nähtiin tärkeänä siksi, että sillä voidaan tukea lapsen äidinkielen taitoa. Se puolestaan on välttämätön pohja myös ruotsinkielen oppimiselle.

Uskonto voidaan nähdä pakona todellisuudesta, ongelmien "hengellistämisenä" ja säilyttämisenä. Tällainen vaara ilmeisesti on olemassa, kirkon työssä se ei kuitenkaan ole tarkoitus. Päin vastoin kirkko sanottavallaan voi rohkaista ihmistä hyväksymään itsensä - koska Jumalakin hyväksyy - ja terveellä tavalla etsimään ratkaisua ongelmiinsa. Se voi auttaa häntä arvioimaan asioiden arvojärjestystä: materiaallinen kilpailu johtaa vain suurempaan kilpailuun ja eripuraisuuteen. Työntekijät korostivat em. haastattelun yhteydessä useaan otteeseen kirkon tehtävää "ihmissyyden", "inhimillisyyden" edustajana yhä teknistyvässä yhteisössä.

Kirkolla on ilmeisesti tehtävä myös valtakunnallisella tasolla. Tutkiessaan ruotsinsuomalaisten sulautumista 1960-luvun alussa Vilho Koiranen totesi heidän mielellään näkevän "suomalaisen kirkon" (lähinnä silloin Tukholman suomalaisen seurakunnan) jonkinlaisena suomalaisten edustajana myös ulospäin, auktoriteettina, johon voi vedota. Siirtolaisuus on monimutkainen tapahtuma ja siinä on useita osapuolia kuten julkinen sektori, yksityiset yritykset, ammattiyhdistysliike jne. Ongelmien syntyessä vastuuta helposti heitetään toiselta toiselle. Ilmeistä on, ettei kukaan hallitse kokonaistilannetta. Kokonaisuuden hahmottaminen ja vastuunäkökulmien esilläpitäminen on osa kirkon tehtävää "inhimillisyyden edustajana".

Tutkimusviitteitä

Siirtolaisten kirkollisia oloja on tutkittu toistaiseksi varsin vähän. Asiaan on kiinnitetty huomiota mm. Ruotsin kirkko-valtiokomitean mietinnössä ja Invandrarutredningensissä, mutta se on tapahtunut varsin ohimennen. Sosiologiassa on kuitenkin todettu,

että uskonto on varsin tärkeä tekijä ihmisen suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan. Erityisen mielenkiintoinen tämä kysymys on siirtolaistilanteessa, jossa ihmiset joutuvat liittyvän uuteen ympäristöön. Tekeillä oleva tutkimukseni käsittelee ruotsinsuomalaisten kirkollisia oloja lähinnä organisaatiotasolla. Esim. yksilötason selvitys siirtolaisten uskonnollisesta elämästä ja muuton mahdollisista vaikutuksista siihen on tekemättä. Myös kirkkojen osuus siirtolaisuushistoriassa olisi selvittämisen arvoinen asia.

Lähteitä:

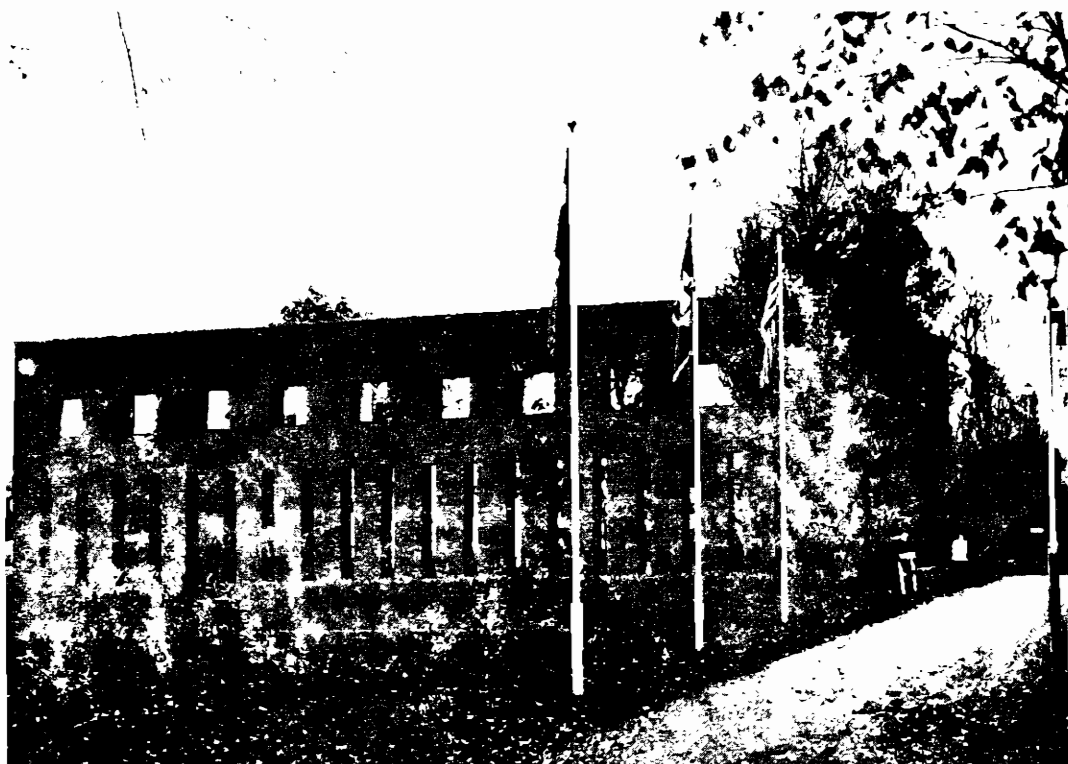
Jaakkola, Magdalena: Siirtolaisuus yksilöön kohdistuvana ongelmana, Helsinki 1973 (moniste).

Koiranen, Vilho: Suomalaisten siirtolaisten sulautuminen Ruotsissa, Helsinki 1966.

Ruotsin suomenkielisen seurakuntatyön keskuksen toimintakertomukset 1973-74.

Salonen, Maija: Ruotsinsuomalaiset ja kirkko (käsikirjoitus).

RUOTSIN SIIRTOLAIKUUSINSTITUUTTI (EMIGRANTINSTITUTET) - KOKO KANSAN
LAITOS

Emigrantinstitutet — en välländ Växjöstad.

Tohtori Gunnar Helenin tultua nimitetyksi Kronobergin läänin maaherraksi runsas 10 vuotta sitten hän halusi tuoda läänilleen "huomenlahjan", jonka arvo säilyisi tuleville polville. Tämä olisi suositeltava idea myös Suomen maaherroille. Uuden maaherran lahja oli siirtolaisuusinstituutti, joka dokumentoisi Ruotsin siirtolaisuuden historian. Vuosina 1850–1930 yli miljoona ruotsalaista oli lähtenyt siirtolaiseksi Pohjois-Amerikkaan, ja oli tullut aika ryhtyä keräämään tietoja näistä siirtolaisista ja heidän elämästään ja kulttuurista uusilla asuinsijoilla.

Idealleen maaherra sai innokkaan kannattajan kirjailija Wilhelm Mobergista, joka 15 vuotta oli perehtynyt ruotsalaisten siirtymiseen Yhdysvaltoihin kirjoittaessaan maailmankuuluja siirtolaisromanejaan. Koko Ruotsissa aloite sai lämpimän vastaanoton, ja siirtolaisuusinstituutti aloitti toimintansa v. 1965 Växjössä, Kronobergin lää-

nin pääkaupungissa. Instituutin talous perustui Växjön kaupungin ja koko maakunnan tukeen, samoin kuin valtiolta ja erilaisilta rahastoilta saataviin avustuksiin. Kolmen vuoden kuluttua, v. 1968, voitiin instituutin päärakennus vihkiä juhlallisesti tarkoitukseensa. Henkilökuntaan kuuluu 15 henkeä. Johtajana toimii dosentti Ulf Beijbom, joka parhaillaan on vierailevana professorina USA:ssa.

Instituutin alakerran suuressa hallissa sijaitsee pysyvä siirtolaisnäyttely, jossa graafisesti, kartoilla, korkokuvilla, valotauluilla, äänitehosteilla ja siirtolaisten esineillä jne. kerrotaan havainnollisesti ruotsalaisen siirtolaisuuden historia. Näyttelyyn käy vuosittain tutustumassa 25.000 henkeä, joukossa tuhansia amerikanruotsalaisia. Näyttelyä käytetään myös koulujen opetustarkoituksiin.

Instituutti käsittää myös laajan siirtolaiskirjaston ja arkisto-osaston. Arkistoon on pyritty dokumentoimaan kaikkialta maailmasta ruotsalaisia siirtolaisia koskeva tietous. Mielenkiintoista on, että materiaalia kerätessä on 90 prosenttisesti siirrytty valokopioihin mikrofilmauksen asemasta, koska valokopiot ovat kätevämpiä käyttää. Lähdeaineistoa on kerätty alkaen kirkonkirjoista sekä Ruotsissa että Amerikassa, passiluetteloista, matkustajaluetteloista, siirtolaisten lehdistä sekä luonnollisesti yksityisten siirtolaisten jättämää aineistoa mm. henkilökohtaisia haastatteluja. Tehokkaan ja monipuolisen rekisteröinnin ansiosta saadaan hetkessä tietoja kenestä tahansa siirtolaisesta. On varmaan elämys instituutissa vierailevalle amerikanruotsalaiselle saada hyvinkin yksityiskohtaisia tietoja siirtolaiseksi lähteneestä isoisästään.

Koska lähdeaineisto on samantapaista sekä Ruotsissa että Suomessa, meillä on paljon opittavaa dokumentoinnin teknisessä toteuttamisessa. Toisen yhteistyömahdollisuuden tarjoaa se, että instituutti on rakennuttanut yli maailman ulottuvan "agenttien" verkoston, näitä asiamiehiä voitaneen käyttää myös siirtolaisuuden dokumentointiin molemminpuolisten palvelusten merkeissä. Ruotsin instituutilla on myös erinomaisena pr-miehenä lentokapteeni Carl-Werner Petterson, joka matkustaa ympäri maailmaa tehden instituutin toimintaa tunnetuksi. Ehdotuksia vastavaksi suomalaiseksi pr-henkilöksi otetaan kiitollisuudella vastaan. Julkisuutta instituutti pitää erittäin tärkeänä: "Ellei joka päivä ole jotain siirtolaisuusinstituutista jossakin Ruotsin lehdessä, se päivä on huonosti eletty", kertoi instituutin vt. johtaja Sten Almqvist, joka on erikoistunut Ruotsin Australian siirtolaisuuteen. Siirtolaisuusinstituutti on tarkoitettu olemaan avoin, ruotsalaista yhteiskuntaa

mahdollisimman monipuolisesti palveleva laitos. Sen palveluksia käyttävät hyväkseen tutkijat, kirjailijat, taiteilijat, teollisuuden edustajat jne. Erityisesti sukututkijoille instituutti on todellinen aarreaitta.

Kymmenessä vuodessa Ruotsin siirtolaisuusinstituutista on kasvanut kansallinen ja kansainvälisesti tunnettu laitos, josta Suomen siirtolaisuusinstituutilla on paljon opittavaa. Kun Ruotsissa on historiallinen näkökohta hallitseva, Suomen instituutti pyrkii laajempaan poikkitieteellisyteen. Suomen instituutti sisällyttää toimintapiiriinsä myös valtakunnan sisäisen muuttoliikkeen, mistä aiheesta järjestetään tutkijoiden ja päätöksentekijöiden symposium ensi syksynä Turussa. Myös julkaisutoimintaa on Suomen siirtolaisuusinstituutilla enemmän kuin Ruotsissa, onhan sen yhtenä tärkeänä tehtävänä toimia siirtolaisuustutkimusta harjoittavien yliopistojen ja erilaisten järjestöjen yhteistyöelimenä. Tärkeintä on, että nämä kaksi instituuttia ovat päässeet hyvään yhteistyöhön, toisen saavutuksista - samoin kuin virheistä - voidaan ottaa oppia. Siinä on kansainvälisen yhteistyön voima.

KIRJALLISUUTTA

I SIIRTOLAISKIRJALLISUUTTA ERI MAISTA

Ruotsalainen siirtolaisasiantuntija fil.lis. David Schwarz, joka toimii myös Nordisk Minoritetsforskning-lehden toimittajana, on tehnyt seuraavan luettelon hänen mielestään huomionarvoisista siirtolaistutkimuksista eri maissa. Suosittelemme tutustumista:

Ruotsi:

Nils Erik Hansegård, "Tvåspråkighet eller halvspråkighet?", Aldus, Stockholm, senaste uppl., 159 s.

Magdalena Jaakkola, "Språkgränsen. En studie i tvåspråkighetens sociologi", Aldus, Stockholm 1973, 149 s.

David Schwarz (red.), "Identitet och minoritet. Teori och politik i dagens Sverige", Almqvist & Wicksell, Stockholm 1971, 230 s.

David Schwarz, "Svensk invandrar- och minoritetspolitik 1945-1968", Prisma, Stockholm 1971, 124 s.

SOU 1974:69 "Invandrarutredningen 3. Minoriteterna och invandrarna", Allmänna Förlaget, Stockholm 1974, 452 s.

Norja:

NOU 1973:17 "Innvandringspolitikk", Universitetsforlaget, Oslo 1973, 232 s.

Länsi-Saksa:

Maria Borris, "Ausländische Arbeiter in einer Grosstadt", EVA, Frankfurt am Main 1973, 318 s.

Englanti:

John Brown, "Un-Melting Pot. An English Town and its Immigrants", Macmillan 1970.

Stephen Castles & Godula Kosack, "Immigrant Workers and Class Structure in Western Europe", Oxford University Press, London 1973, 503 s.

W.W. Daniel, "Racial Discrimination in England. Based on a PEP Report", Penguin, London 1969, 252 s.

Yhdysvallat:

Nathan Glazer & Daniel P. Moynihan, "Beyond the Melting Pot", The M.I.T. Press Cambridge 1970, 363 s.

Brett W. Hawkins & Robert A. Lorinskas (Ed.), "The Ethnic Factor in American Politics" Charles Merrill Publication Co, Columbus, Ohio 1970, 197 s.

Tamotsu Shibutani & Kian M. Kwan, "Ethnic Stratification. A Comparative Approach", New York 1965, 626 s.

+ + + + +

NORDISK MINORITETSFORSKNING

- tidskrift för information, analys och debatt -

Prenumeration genom inbetalning direkt till postgiro 15 59 28 - 5, Nordisk minoritetsforskning, Fack 12, S-121 04 Johanneshov.

Prenumerationspris för helår (4 nr) 23.50 kr inkl. moms.

Prenumerationspris vid beställning utanför Sverige: 20 F.mk., 33 D.kr., 30 N.kr.
5.80 US \$, 2.31 £

II KIRJA - ARVOSTELUJA

Yrjö Raevuori, KLONDIKEN VELJEKSET; Alaskan kultakentiltä Turun yliopiston-
mälle, Weilin & Göös, Helsinki 1975, ss. 193.

Kulta, tuo jaloihin metalleihin kuuluva alkuaine, on aikojen kuluessa houkuttellut myös suomalaisia valtamerten taakse koettamaan onneaan. Maanmiehemme ovat hikoilleet siinä kuin muutkin kansallisuudet sekä Kalifornian ja Australian helteessä että palelleet Alaskan jäätiköillä. Jotkut ovat onnistuneet ja palanneet takaisin entiseen kotimaahan varakkaina miehinä - useimmat ovat pettyneet toiveissaan. Suomalaisia oli mm. Kalifornian kultakentillä v. 1848 jälkeen ja Australiassa tiedetään olleen 1850-luvulla ainakin Alfred ja Wilhelm Häggblom -nimisten suomalaisveljesten, jotka olivat varsinaiselta ammatiltaan merikapteeneja. Suomen Kultasepät Oy:n perustajan teollisuusneuvos Kustaa Hiekan Berndt -niminen veli palasi v. 1900 Länsi-Australian kultakentiltä hyvin varakkaana; mm. kerrotaan hänellä olleen 150 kg puhdasta kultaa matkatavaroissaan. Hän osti kartanon Turun lähistöltä. Palanneiden siirtolaisten taloudellinen merkitys suomalaiselle yhteiskunnalle, ja erityisesti kullankaivajien mukanaan tuoma omaisuus, olisi mielenkiintoinen tutkimuskohde.

Vähän kuitenkin on säilynyt tietoja jälkipolville suomalaisista argonauteista eri puolilta maailmaa. Ilolla on siksi tervehdittävä Turun Suomalaisen yliopistoseuran aloitteesta julkaistua kirjaa kahdesta suomalaisesta veljeksestä, jotka lähtivät viime vuosisadan lopulla Alaskaan kaivamaan kultaa, kuten monet muutkin aikalaisensa eri puolilta maailmaa. Sisukkautensa ja lahjakkuutensa turvin he voittivat vastoinkäymiset ja palasivat Suomeen v. 1905 rikkaina miehinä. Helsingin keskustasta ostamansa kivitalon ylimmässä kerroksessa veljekset jatkoivat vaatimatonta elämäntapaansa.

Varsinaista kantavuutta tarina saa kuitenkin vasta siitä, että yksin jäätyään vanhempi veljeksistä, K.F. Joutsen, testamenttasi v. 1942 lähes koko omaisuutensa Turun yliopistolle. Tämän lahjoituksen turvin yliopisto selviytyi sota-ajan luomista ylipääsemättömiltä vaikuttaneista taloudellisista vaikeuksista. Lahjoituksen näkyvänä muistomerkkinä voidaan pitää Turun yliopiston kirjaston uutta rakennusta, jonka seinään v. 1970 Turun Suomalainen Yliopistoseura kiinnitti muistolaatan:

"Tämä kirjastorakennus on rakennettu Alaskan kullalla, jonka K.F. Joutsen on kaivanut yhdessä veljensä kanssa ja lahjoittanut Turun yliopistolle 1948".

Laatan paljastuttilaisuudessa yliopistoseuran puheenjohtaja, pankinjohtaja Eero Numerla, tatesi Joutsenen veljesten kullankaivuumatkan liittyvän läheisesti Turun yliopistossa suoritettavaan siirtolaishistorian tutkimukseen.

Tämän seikkailuromania muistuttavan, mutta ilmeisiin tosiasioihin perustuvan, kirjan tekijä varatuomari Yrjö Raevuori sai perehtyä kullankaivuuseikkailuihin toimiessaan veljesten lakimiehenä ja oli osaltaan vaikuttamassa tarinan päätösvaiheisiin Turun yliopiston hallintomiehenä.

Joutsenen veljesten matkan ja Turun yliopiston vaiheiden historiallista taustaa vasten ei liene sattuma, että v. 1974 perustettu valtakunnallinen Siirtolaisuusinstituutti on sijoitettu Turun yliopiston yhteyteen.

O.K.

PS. Kirjaa on saatavissa Siirtolaisuusinstituutin toimistosta hintaan 30 mk.

TIEDOTUKSIA

NORDIC ASSOCIATION FOR AMERICAN STUDIES

N.A.A.S. is an organization of scholars, teachers, and students from the various Nordic countries in the fields of language, literature and civilization. Present Chairman is Professor Per Seyersted, and Secretary is Torbjørn Sirevåg, Senior Lecturer, both of the American Institute, University of Oslo (Box 1002). There are no regular membership dues. Membership consists in subscribing to NAAS' periodical, American Studies in Scandinavia. Subscribers should pay N.Kr. 25 a year (2 issues) to Postgirokonto 15 530 As in S, Universitetsforlaget, Box 307, Blindern, Oslo 3, Norway. Editor of the journal is Professor Orm Øverland, Box 23, Universitetet, 5014 Bergen, Norway.

+ + + + +

Nordic Association for American Studies järjesti pohjoismaisen konferenssin aiheesta "Skandinaavinen siirtolaisuus Yhdysvaltoihin" Oslossa 5.-7.5. 1975. Aihe liittyy Norjan Amerikan - siirtolaisuuden alkamisen 150-vuotisjuhliin. Konferenssiin osallistui Suomesta prof. Nils-Erik Enkvist, dos. Reino Kero, toht. Olavi Koi-vukangas, vt.prof. Ann-Sofie Kälvemark (Uppsala), prof. Vilho Niitemaa, kandidaatti Lars Varstala, prof. Bill Widén.

Konferenssin esitelmäitsijöistä mainittakoon prof. Ingrid Semmingsen, Oslon yliopis-tosta, prof. Einar Haugen Yhdysvalloista sekä dosentti Reino Kero, joka piti esitel-män suomalaisesta siirtolaisuudesta Yhdysvaltoihin. Esitelmien sisältöön ei tässä yh-teydessä ole syytä puuttua tarkemmin, sillä järjestäjillä on tarkoitus julkaista ne kirjana, jonka jälkeen asiaan voidaan palata.

Sen sijaan on todettava tyydytyksellä NAAS:n mielenkiinnon suuntautuminen siirto-laisuuteen ja laajemmin sosiaalihistoriaan. Aikaisemminhan erityisesti kirjallisuus ja kielitiede ovat hallinneet järjestön toimintoja. Olisikin toivottavaa, että suomalai-set entistä aktiivisemmin osallistuisivat pohjoismaiseen yhteistyöhön NAAS:n puit-teissa.

ULKOSUOMALAISUUSKONGRESSI 27-28/6 1975
ULKOSUOMALAISUUSKONGRESSIN OHJELMA
Perjantaina 27.6. 1975

- 09.15-09.30 Ulkosuomalaiskollaashi
- 09.30-09.45 Kongressin avaus
- toiminnanjohtaja *Tauri Aaltio*
"TIETOPAKETTI"
- 09.45-10.15 Ulkosuomalaisuus: tietoja Suomen siirtolaisuudesta
- professori *Vilho Niitemaa*
- 10.15-11.00 Ulkosuomalaisten oma näkemys elämästään
- 3 puheenvuoroa: Pohjois-Amerikka, Australia, Ruotsi
- 11.00-11.30 Yhteenveto edellisistä
- *Olavi Koivukangas, Ph.D.*
- 11.30-12.00 Eri maiden siirtolaisuuspolitiikka
- valtiot.maist. *Altti Majava*

"KUKA MINÄ OLEN ?"
Identiteetti- ja integraatio-ongelmat
- 13.15-14.00 Kaukosiirtolaisuus (Pohjois-Amerikka, Australia)
- professori *John I. Kolehmainen*
- 14.00-14.30 Kommenttipuheenvuorot täydennyksenä edelliseen:
- Kanada, Australia ja suomenruotsalaisen siirtolaisuuden edustaja
- 14.30-14.45 Tukholman Suomalaisen Seuran näyttelijät esittävät "välipalan"
- 14.45-15.15 Lähi­siirtolaisuus (Ruotsi ja muu Eurooppa)
- pääsihteeri *Martti Pöysälä*
- 15.15-15.30 "Muun Euroopan" kommenttipuheenvuoro
- 15.30-16.00 Keskustelua

Il­ta­päivä­jakson välittömänä jatkona pyritään järjestämään "siirtolais­si­tsi", jossa joukkotiedotusvälineiden edustajilla ja muilla kiinnostu­neilla on mahdollisuus keskustella paikalla olevien ulkosuomalaisten kanssa.

Lauantaina 28.6.1975

- 10.00-10.15 Tukholman Suomalaisen Seuran sketsi
- 10.15-10.45 Suomen siirtolaisuuspolitiikka: mitä on tehty ?
- maaherra Martti Viitanen
- 10.45-11.30 Mitä Suomi tekee/voisi tehdä siirtolaisten hyväksi ?
- ylijohtaja Jussi Linnamo
- 11.30-12.00 Mitä siirtolaiset itse voivat tehdä ?
- Kanadan ja Ruotsin puheenvuorot

- 13.15-13.30 Tukholman Suomalaisen Seuran sketsi
- 13.30-16.00 Keskustelutilaisuus:
"SIIRTOLAISET KYSYVÄT - SUOMI VASTAA"

Vastaajina:

- Opetusministeriön edustajana
osastopäällikkö Kalervo Siikala
- Työvoimaministeriön edustajana
kansliapäällikkö Keijo Liinamaa
- Suomi - Seuran edustajana
ylijohtaja Jussi Linnamo

Keskustelun puheenjohtajana on toimittaja Arto Tuominen.

Suomi-Seuran järjestämä XV Ulkosuomalaisten kesäjuhla on jatkona Ulkosuomalaisuuskongressille 28.-29.6.1975. Ohjelmassa on mm. illanvietto hotelli Laajavuorella lauantaina 28.6. ja amerikansuomalaisen laulajattaren Sylvia Aarnion konsertti sunnuntaina 29.6. klo 15.00 Jyväskylän yliopiston juhlasalissa.

III MUUTTOLIIKESYMPOSIUM

Kuluvalla vuosikymmenellä muuttaa noin 230 000 henkilöä vuosittain asuinkuntaa. Muutto tapahtuu useimmiten maan pohjois- ja itäosien maaseudulta Etelä- ja Länsi-Suomen asutuskeskuksiin.

Siirtolaisuusinstituutin tehtäväkenttään kuuluu myös valtakunnan sisäinen muuttoliike. Vuoden 1975 toimintaohjelmaan sisältyy maan rajojen sisällä tapahtuvaa väestön muuttamista käsittelevän symposiumin järjestäminen. Kokouksessaan 11.4.1975 instituutin valtuuskunta asetti valmistelevan toimikunnan, jonka puheenjohtajaksi nimettiin arkkitehti Raimo Narjus edustaen Seutusuunnittelun keskusliittoa ja sihteeri-ksi maisteri Sakari Sivula Varsinais-Suomen seutukaavaliitto. Muiksi jäseniksi valittiin tohtori Olavi Koivukangas Siirtolaisuusinstituutista sekä edustaja työvoimaministeriöstä. Toimikunnalle annettiin valtuudet täydentää itseään. Työvoimaministeriö nimitti edustajakseen maisteri Kari Hietalan. Toimikunnan muiksi jäseniksi kutsuttiin pastori Jouni Apajalahti Perheasiainneuvottelukeskuksesta, professori Lauri Hautamäki Helsingin yliopistosta ja maisteri Aimo Pulkkinen Väestöliitosta. Toimikunta piti ensimmäisen kokouksensa 21.5.1975 Turussa.

Toimikunta kartoitti tehtävänsä seuraavasti:

1. Symposium järjestettäisiin instituutin valtuuskunnan syyskokouksen yhteyteen, mahdollisesti 20.-21. päivinä marraskuuta 1975.
2. Se olisi mahdollisimman avoin tilaisuus tutkijoille, suunnittelijoille ja päätöksentekijöille sekä luonnollisesti julkisen sanan edustajille.
3. Keskeisiä kysymyksiä lienevät mm. seuraavat:
 - muuttoliikkeen syyt
 - sen valikoivuus; miksi jotkut muuttavat ja toiset ei
 - muuttoliikkeen vaikutukset
 - a) lähtöalueeseen
 - b) tuloalueeseen
 - c) muuttajiin itseensä
 - erityisesti päätöksentekijöitä varten olisi kartoitettava myös optimaalisia tavoitteita.

Keskeisenä teemana tulee ilmeisesti olemaan yksilötaso, kysymys siitä kuinka asuinpaikkaa vaihtava ihminen kokee muutoksen elämänsä eri alueilla. Kartoitettavia alueita ovat yhteiskunnan palvelusten hyväksikäyttö, sosiaaliset ja muut ongelmat, väkivallan lisääntyminen, huumeiden käyttö, viihtyvyys, sairastavuus, mielenterveydelliset häiriöt jne.

Symposiumin tarkoituksena on tuoda yhteen tutkijat, suunnittelijat ja päätöksentekijät selvittämään mitä tietoa puuttuu väestön muuttoliikkeistä, ja kuinka tämä tieto voidaan hankkia, ja mihin ongelmiin olisi erityisesti kiinnitettävä huomiota tutkimustoiminnassa, suunnittelussa ja poliittisia ratkaisuja tehtäessä. Jotta tieto leviäisi laajemmalle, symposiumin tulokset on tarkoitettu julkaistaviksi Siirtolaisuusinstituutin toimesta.

Valmistelevan toimikunnan seuraava kokous pidetään Turussa 18.6.1975. Tämän jälkeen järjestäjät tulevat ottamaan yhteyttä asiasta kiinnostuneisiin yhteisöihin ja yksityisiin henkilöihin.

Jos joku lukija keksii hyvän ja iskevän nimen symposiumille, häntä pyydetään ottamaan yhteyttä instituutin toimistoon. Esimerkiksi:

TIE VIE ETELÄÄN - MUUTTOLIIKESYMPOSIUM 1975.

SIIRTOLAIUUSINSTITUUTIN JULKAISUT

- Migration Studies C 1, Reino Kero, Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil War and the First World War. Vammala 1974, s. 260.
- Migration Studies C 2, Olavi Koivukangas, Scandinavian Immigration and Settlement in Australia before World War II, Kokkola 1974, s. 333.
- Siirtolaisuustutkimuksia A 1, Olavi Koivukangas, Suomalainen siirtolaisuus Australiaan toisen maailmansodan jälkeen. Kokkola 1975, s. 262 (ilmestyy kesällä).
- Migration Studies C 3, Michael G. Karni, Matti E. Kaups, Douglas J. Ollila, Jr, (eds.), The Finnish Experience in the Western Great Lakes Region: New Perspectives. Vammala 1975. Teos sisältää Duluthissa v. 1974 pidetyn amerikkalais-suomalaisen konferenssin asiakirjat. Se julkaistaan yhteistyössä Immigration History Research Centerin, University of Minnesota, kanssa.

Tulossa:

Migrationsstudier B 1, Bill Widén, "Korpobor i Amerika".

Siirtolaisuustutkimuksia A 2, Pertti Virtaranta, Tutkimus amerikansuomesta, osa I.

Siirtolaisuusinstituutti toimittaa lisäksi prof. Vilho Niitemaan johdolla juhlakirjan Yhdysvaltain 200-vuotisjuhlan kunniaksi v. 1976.

+ + + + +

Julkaisuja on saatavissa instituutin toimistosta hintaan 30 mk (sisältää postimaksun).

+ + + + +

Siirtolaisuus - Migration aikakauskirjaa on ilmestynyt 1/1974 sekä 1 ja 2/1975.